

bok Sanna kristendom till Ahnfeldts sånger. Men framförallt var det Romarebrevets vittnesbörd om rättfärdiggörelsen av nåd som hjälpte i genom till andlig frihet.

De s. k. Nordöstningarna i Småland (Nordöstra Smålands Missionsförening) ha särskilt lagt sig vinn om att bevara E:s sånger från hans tidigare period. Bibeltrogna vänner likaså. Svenska missionsförbundet har i stället upptagit åtskilliga sånger från hans senare period. Framförallt var E. söndagsskolans sångare och var ledamot i den kommitté som missionsförbundet tillsatte 1894 för en ny sångbok för söndagsskolan. Den utkom 1896. Alla känna hans sång »Det blir något för barnen i himlen att få». Den som tilläventyrs förvånat sig över att vår nya psalmbok ur Lina Sandells »Tryggare kan ingen vara» uteslutit versen: Sparven ej tillspillo ger han, bör minnas att den icke ingår i Lina Sandells ursprungliga text. Engelke gjorde ett tillägg om 5 verser, av vilka den ena lyder: Se han räknat håren alla Som från deras huvud falla. Han oss föder etc. Det är denna vers som blivit ändrad till Sparven ej tillspillo ger han och som nu uteslutits för att ge enbart den ursprungliga texten.

E. fick ofta uppslag och impulser från andra sånger, omarbetade, tillfogade verser. Dessa litterära ting klarlägger Lövgren. Här som i studien över Frykman är det ett mycket omfattande material det rör sig om, även på främmande språk. Lövgren behärskar detta material på ett utomordentligt sätt, och det ger riklig behållning, här som i hans övriga produktion, att följa hans sakkunniga ledning.

Det skulle vara mycket intressant att göra en jämförelse mellan den sångbok för barn som med E. som medverkande och produktiv kraft utgavs på sin tid och det förslag som just nu föreligger för söndagsskolarbetet i vår svenska kyrka, men det skulle i detta sammanhang taga alltför mycket av tidskriftens utrymme i anspråk.

Var och en som har något intresse för den andliga sången och känt något av dess uppbyggelsevärde bör studera Lövgrens böcker.

Hilmer Wentz.

Recensioner.

Liturgiskt.

Kyrkans år. Advent. Uppsatser om det allmänna prästadömet. Utgiven av Gunnar Rosendal. Förlaget Pro Ecclesia. Osby. 100 s. 1:50.

Den av kyrkoherden i Osby utgivna kalendern »Kyrkans år» har med inneverande årgång skiftat gestalt. Själva kyrkokalendern över årets högtider är utesluten. Kvar stå de ledsagande uppsatserna, vartill fogats en krönika,

som berättar om arbetet för kyrklig förnyelse genom Ord och sakrament. Liksom krönikan är hela kalendern ett uttryck för denna kyrkliga förnyelse, som i Dr. Rosendal har sin entusiastiska ledare.

Ämnena för kalenderns uppsatser kretsas denna gång kring det allmänna prästadömet och kyrkans ämbete. I denna uppsats liksom eljest i hans författarskap bevisar Rosendal sin säkra förankring i det fornkyrkliga och den reformatoriskt svenska synen på prästadömet. Övriga författare avhandla ämnen, som sammanhålla med huvudtemat. Framhållas må uppsatsen om dopet och konfirmationen, en förträfflig studie av Jan Redin, som bevisar huru mycket en i kyrkoårets skatter hemmastadd författare kan utvinna av en enda söndags texter och och böner.

De korta uppsatserna kunna göra god tjänst vid högläsning i ungdomskretsar och syföreningar.

Till kalendern är som bilaga fogad en ordning för påskotta i vilken medtagits bl. a. delar av den gammalkyrkliga ljuscereemonien, som hörde påskmorgonen till, benedictio fontis med förnyelse av konfirmationslöftena och nattvardsgång. Detta försök att återupptaga innehållsrika fornkyrkliga påsk seder synas mig värt uppmärksamhet. Dessvärre kan man icke säga att tillbörlig omsorg nedlagts i själva utformningen. De gamla, mångordiga prefationerna måste nödvändigtvis beskäras kraftigare. Då man, såsom det här tydligt anvisas, icke kan läsa alla profetiorna, bör man icke förfalla till den dåliga sedvänjan att bara läsa deras ingresser, utan göra ett urval. Framför allt bör man anknyta till den gällande kyrkobibeln och icke såsom i psalm 42 ändra »trängtar» till »längtar» och meningen »Var är nu din Gud» till »Vem är nu din Gud». Idel

försämringar. Likaså bör den kristologiska avslutningen äga en annan formulering.

A. A.

Kyrklig konst.

Le visage du Christ. Bibliothèque française des Arts. Paris 1938. (Kr. 18:—).

Av en nystartad serie franska konstböcker, vars format överensstämmer med de österrikiska (nu utrotade), i Sverige så livligt uppskattade Hyperionböckerna, har veterligen endast en volym hunnit utkomma. Den värdefulla typografiska utstyrel och omsorgsfulla redigering ingav de största löften. Men —.

I ett kort förord av Pierre Mornand ges en kort översikt av Kristusbildens historiska utveckling. I 125 stora vackra reproduktioner — varav ett 10-tal i förstklassigt färgåtgångande — presenteras denna utveckling i bild. Början göres med fornkyrkans skägglösa, ungdomliga Frälsare representerad av ett par mosaiker i Ravenna. Senare segrar det romerska idealet med en skäggig Kristus, som allfort dominerar bildkonsten i fortsättningen ända till våra dagar. Urvalet av bilder är inte bara anlagt på att presentera de obligatoriska mästerverken utan även att framdraga betydelsefulla personliga skapelser, ägnade att ge en inblick i en enskild konstnärs individuella föreställning om det högsta av alla ämnen. Sålunda fäster man sig vid Antonella de Messinas egenartade Kristusbilder, likaså vid Bramantins och Giovanni Bellinis eller av den gammalfranska skolan sådana mästares som Nicolas Froment för att inte tala om de många fängslande spanska andaktsbilder. Bland holländarnas intima och djupt själsliga framställ-

ningar finnes kanske ingen som går upp mot Jan Vermeers »Kristus och lärjungarna i Emmanus», nyligen förvärvat till Bomans Museum i Rotterdam. Bildsviten avslutas med Gauguins »Kristus på korset».

Det är få böcker av detta slag som anmeldaren livligare vill anbefalla. En vackrare och lämpligare presentbok får man leta efter. Skönhet och fromhet, det är vad som till övermått gömmes inom dess pärmar.

Bengt Cnattingius.

Thure Nyman: Johan Niklas Byström, ett konstnärsoede. Uppsala 1939. Kr. 12:—.

Den svenske skulptören Byström var väl inte något större geni, men hans öde som människa och konstnär kan ändå tilldraga sig ett berättigt intresse.

Som religiös skapande konstnär intager han i vår konsthistoria en ytterligt perifer plats. Hans enda insats av någon betydelse är altarskulpturerna i Linköpings domkyrka, framställande Kristus omgiven av Tron, Hoppet och Kärleken. Författarens lakoniska omdöme om dessa stora, tomma figurer kan nog ingen jäva: »Samtliga dessa figurer lida av en andlig torra, som ingen skicklighet i världen kan dölja». Gruppbildningen är dock ur konstnärlig synpunkt värdefull och formgivningen mjuk, vilket Nyman måste erkänna. Men den borgerliga idyllen, lätt förklädd i antikiserande dräkt, är långt avlägsen ett religiöst bildideal — till Caritasframställningen utpekas som modell ingen mindre än dåv. kronprinsessan Josefina, som omges av sina lekande gossar, prinsarna Karl, Gustav, Oskar och August. En av modellerna — sedermera Oskar I — gjorde sig också det omaket att skänka repliker av sidogrupperna till

Skeppsholmskyrkan i Stockholm. En replik av den Thorvaldsenpasticherade Kristusbilden finnes i Immanuels kyrka i Halden (Norge).

Ett par smärre religiösa arbeten av Byström har i föreliggande bok framdragits, nämligen en Madonna med barnet, som hamnat i katolska kyrkan i Stockholm, vidare en knäböjande Magdalena, som finnes i privat ägo, samt en stående madonna i strängt klassicisk hållning.

Bengt Cnattingius.

För orgel.

Jacob Nyvall: Två koralpartitor.

1. *Jesus är min hägnad.* 2. *Vad kan dock min själ förnöja.* Kr. 2: 25 och 2:—.

Carl Bengtsson: Vi tacka dig, o Jesu god. Variationer, fuga och koral för orgel. Kr. 2: 50.
Nordiska musikförlaget.

Av Nordiska Musikförlagets nyutkomna orgelnoter äro icke Nyvalls båda partitor i bokstavlig mening nya. de ingå i del III av Runbäck-Åhléns bekanta Postludier. Den första av partitorna, över koralen 123, väl den bästa, är tillägnad Oskar Lindberg, vilken även för åtskillig tid sedan spelat den i radio. Carl Bengtssons verk över koralen no. 96, som f. ö. även hörts i radio, tager man del av med intresse. Den röjer kanske inte så mycket av någon personlig stil men är vederhäftigt gjord och visar, att komponisten behärskar den kontrapunktiska stilen. Så torde väl fugan — koralen i pedalen som *cantus firmus* — med sin ställvis något regerskt betonade kromatiska stämning vara den värdefullaste delen av verket. Att det väl förtjänar att spelas och att det för den spelande kan

sågas vara en tacksam komposition, röjde framförandet i radio. Verket rekommenderas med nöje.

Rued Langgaard: Toccata för Orgel.

P. Hamburger-H. Godske-Nielsen: Orgelmusik til Gudstjenestebrug. 2. Samling.

W. Hansen, Musik-Forlag, København.

Under det att den första av dessa båda verk utan tvekan kan hänföras till de absolut onödiga kompositionerna — var finnes i hela verket något spår av toccata-stilen? — kommer säkerligen den andra samlingen av »Orgelmusik til Gudstjenestebrug» att hälsas med glädje av alla dem, som lärt sig värdera den förra samlingen. Denna nya är uppställd och redigerad efter samma förnämliga och föredömliga principer och styckenas svårighetsgrad är också här måttlig. Utgåvans värde är så uppenbart, att något särskilt anbefallande icke torde behövas.

J. L. Krebs: Orgelwerke, ausgewählt und herausgegeben von Walther Zöllner. Edition Peters.

Joh. Ludwig Krebs, den av eleverna, som Bach lär ha skattat högst, är den förnämste förvaltaren av den bachska orgelkonstens traditioner under senare hälften av 1700-talet. Av hans orgelkompositioner, vilka oförtydligt röja djupa intryck av den beundrade mästarens konst, ha några koralbearbetningar, trios etc. varit att finna i olika nyare samlingar. Hans preludier och fugor däremot ha till huvudsaklig del varit så gott som gömda i en svåråtkomlig, dyr, ofullständig och till på köpet otillförlitlig s. k. »Gesamtaus-

gabe» av tämligen gammalt datum. Så mycket större är därför tillfredsställelsen, att nu genom det här föreliggande bandet en rad av Krebs' värdefullaste orgelsaker utkommit i en fullgod utgåva. Urval och utgivning jämte anvisningar för utförande på stiltroget sätt ha ombesörjts av W. Zöllner, den nye organisten i Leipzigs S:t Nicolai. Den både orgelhistoriskt viktiga och praktiskt värdefulla samlingen innehåller fem preludier och fugor, vilka visa Krebs som den talangfulle, visserligen bachskolade men dock av sin generations nya musikstil märkbart påverkade och — av dessa verk att döma — med en respektabel pedalteknik utrustade orgelmästaren. Bandet förtjänar spridas för såväl studie- som för reproduktivt ändamål, det senare så mycket mera som en del alltför vidlyftigt utbyggda och sekvensrika partier av utgivaren försetts med goda förslag till förkortningar.

I en engelsk samling orgelkompositioner: »Organ Works by XXth Century Composers» ha Hinrichsen Edition, London, utgivit bl. a. några verk av den 1933 avlidne moderne tyske komponisten *Sigfrid Karg-Elert*, känd i Sverige framför allt för sina koralimprovisationer. Det är dels *Sequence no. 1 in A minor*, dels *14 Interludes in various keys* och dels *K. E:s sista och kanske mest betydande orgelkomposition: den stora Passacaglia and Fugue on B-A-C-H, op. 150*. Den yttre anledningen till detta verks tillkomst var en konsertresa, som Karg-Elert företog genom Amerika år 1932, varvid han hade tillfälle att visa sina talanger både som komponist, improvisator och orgelspelare. Men i detta verk vill han, enligt den tyske bearbetaren, Johannes Piersig, dock icke endast visa sitt virtuosa kunnande i komposition och spel, utan

han vill även genom verket bekänna sig till Bachs anda och konst. Han gör detta icke genom att åstadkomma en stilkopia utan på sitt eget, i högsta grad personlighetspräglade sätt. För den, som älskar Karg-Elerts högintelligenta musik med dess subtila och fantasifulla harmonik och icke ryggar tillbaka för läsesvårigheter eller besvärligheter av rytmisk och spelteknisk art, måste det vara högeligen givande att instudera ett dylikt stordimensionerat verk.

På samma förlag föreligga två andra orgelsaker, bägge av medelmåttig konstnärlig kvalitet och följaktligen av mindre intresse. Det är dels *Th. Bubeck, op. 21: Fantasia and Fugue in F sharp minor*, dels *Eric H. Thiman: Pastorale for the Organ. Rqu.*

För kör.

På Nordiska musikförlaget.

Gregorio Allegri: Miserere (dubbelkör). Kr. 0:60.

Mich. Praetorius: Gud trefaldig, statt oss bi (8-stäm.).

—: *Nu prisen alle Gud.*

Heinr. Schütz: Jag är det sanna vinträdet (6-stäm.). Kr. 0:60.

—: *Mitt fasta hopp till Herren står. Melchior Franck: Hosianna. Kr. 0:30.*

Johann Crüger: Jubla högt, min själ och tunga (m. viol.). Kr. 0:15.

H. L. Hassler: O värld, begråt din synd och se.

D. Buxtehude: In dulci jubilo (körpartitur). Kr. 0:40.

Allegris storslagna och berömda Miserere för två körer, den ena fem- och den andra fyrstämmig, har utgi-

vits i god upplaga med såväl den latinska som den motsvarande svenska texten. Tacknämligt nog ha även de udda verserna, som sjungas på nionde psalmtonen av liturg (eller försångare), medtagits.

Med Praetori motett: Gud vår Fader, statt oss bi för två fyrstämmiga körer har ytterligare ett praktstycke införlivats med vårt »svenska» körmusikkörråd. Man förvånas ingalunda över att detta underbara och relativt enkla körverk upptagits på repertoaren för den nästa — som vi hoppas — kommande rikskyrkosångshögtiden. Den andra Praetorius-saken är en betydligt enklare men verkningsfull lovsång.

Föga svårare är väl Schütz: Mitt fasta hopp, men med den andra, till texten Joh. 15:1, 2, 4, kommer man åter in på klassisk körmusik i stor stil och av högsta klass. Schütz använder här på sina ställen sin enastående förmåga att »kila in» de olika stämmorna imitatoriskt i varandra, vilket ger ett skimrande liv åt den koriska helheten men som fordrar påpasslighet i de enskilda stämmorna.

M. Francks Hosianna är hämtat från hans bekanta »Deutsche Evangelien-sprüche für das Kirchenjahr». Det är satt för fyra stämmor, i den svenska utgåvan anpassat för tre dam- och en baryton-stämma. En värdig adventsmusik och ej synnerligen svår att göra, men det är väl dock gagnlöst att hoppas, att detta Hosianna skulle kunna undantränga Voglers?

Sångerna av Crüger och Hassler äro koralsatser i enkel klassisk stil. Den crügerska har två obligata stråkstämmer, den goda textöversättningen är utförd av A. O. T. Hellerström. Sången är avsedd för juldagen.

Till Buxtehudes redan välbekanta förtjusande lilla julmusik »In dulci jubilo» har utgivits ett körpartitur.

J. H. Roman: *Beati omnes* (Dav. psalm 128). *Körpartitur. Kr. 0: 90.*
 —: *Davids psalm nr. 37 v. 5. För tre-stämmig blandad kör, orgel och stråkar bearbetad av Valdemar Söderholm. Partitur. Kr. 2: 50.*

I dessa Romanrenässansens dagar mottagas nya verk av den gamle svenske mästaren med glädje. *Beati omnes* är ju redan bekant, den 37nde psalmen är däremot en »nyhet». Originalen är skrivet för tre körstämmor och generalbas, men den unge svenske tonsättaren V. Söderholm har icke blott utfört continuostämmor till en regelrätt orgelstämman utan även tillfogat stråkstämmor, vilka ge större glans åt verket samtidigt som de verkningsfullt understödja körstämmorna. Kompositionen uppenbarar på nytt Romans förmåga att med verklig barockmässig glädje musicera på ett behagligt, lättfattligt men dock nobelt och förfinat sätt. Denna psalm bör kunna få en vidsträckt och mångsidig användning och spridning. Bl. a. kan den med fördel utföras vid vigsel, synes det mig.

Axel Boberg: *De tre sista bö-
 nerna i Fader vår. Kr. 0: 30.*
*Ljuvligt är att tacka Herren. Kr.
 0: 25.*
*Saliga äro de som höra Guds ord.
 Kr. 0: 25.*

Altmeistern i Malmö S:t Petri, Axel Boberg, har synbarligen inspirerats av Palestrina att skriva dessa tre körsaker i förnämlig a cappella-körstil. De äro emellertid ingalunda blott några stilkopior utan röja även tonsättarens begåvning och förmåga att i denna stil kunna giva något eget. För en kör med vederbörlig kunnighet i säker intonation äro de tacksamma att göra, det har Boberg med sin egen kör visat. De ursprungligen till latin-

ska texter skrivna hymnerna ha i dessa utgåvor försetts även med svensk text jämte anvisningar om lämpliga söndagar för deras utförande i gudstjänsten. Detta ökar i hög grad deras användbarhet och säkerligen även den spridning de väl förtjäna.

Daniel Olson: *Jag ville lova och prisa.*

Daniel Olson har ett stadgat rykte som kunnig man på koralsättningens område och denna sats jävar ingalunda detta rykte. Det är koralen 259: vers 1, som denna gång blivit föremål för en fyr-stämmig bearbetning i som vanligt vederhäftig och god stil.

Albert Runbäck: *Var kristrogen
 fröjde sig. Kr. 0: 20.*
*Lov vare dig, o Jesu Krist. Kr.
 0: 20.*
*En salig fröjd den dag beskär.
 Kr. 0: 20.*
*O, Herre Gud, oss nådig var. Ko-
 kantat för 3. Böndagen och mis-
 sionshögtider. Kr. 0: 25.*
Nu stige jublets ton. Kr. 0: 40.
*Förlossningen är vunnen. Koral-
 kantat.*

Även Albert Runbäck är, som bekant en både kunnig och flitig »Setzer» av luthersk och gregoriansk koral. Av här föreliggande bearbetningar påkalla särskilt de små miniatyrkantaterna (de tre sista i ovanstående förteckning) intresse. Runbäck har här försökt — och även efter vad det synes mig lyckats — att något vidga den sedvanliga ramen för körmusiken efter tron i högmässan. Med små medel: unison kör eller två-, resp. tre-stämmig sådan — partierna kunna även i vissa fall utföras solistiskt — med orgel och ibland en violinstämman, har åstadkommit saker som på en

gång äro ytterst anspråkslösa ifråga om medlen och dock liturgiskt otadliga, och t. o. m. »tacksamma» för de exekverande.

Gottfrid Berg: Inför dig vår herde står.

Min synd, o Gud, mot dina bud.

Gottfrid Berg utvecklar sig allt mer och mer till en markant personlighet inom den svenska kyrkomusiken. Dessa båda hymner hålla sig inom den mycket lilla ramen ifråga om formatet men äro dock helt präglade av en självständig och på ständig framåtgång befintlig komponist. Han fikar ingalunda efter popularitet — hans verk ha ju även utsatts för en ganska från kritik — men hans konstnärliga redbarhet och trängtan efter att komma loss från alldaglighet i sin musik är värd allt erkännande. Ger man sig tid därtill skall man även finna att t. ex. dessa hans körsånger rymma mycken av utifrån texten framvuxen inspiration. Hymnerna anbefallas till studium av både körledare och körer. Arbetet kommer helt visst att ge riklig lön för mödan.

På Sveriges Körförbunds Förlag.

Nils G. Svanfelt (arr.): Tre julvisor ur Piae cantiones:

O, vad glädje ifrån Gud. Kr. 0: 15.

Fröjda dig Jerusalem. Kr. 0: 15.

Se, i detta nådens år. Kr. 0: 15.

Aug. Söderman: Kyrie eleison Domine. Kr. 0: 15.

—: *Virgo gloriosa. Kr. 0: 15.*

Carl Lundell: Fröjdens Herranom, all världen. Kr. 0: 15.

Axel Boberg: Adventskantat för soli, blandad kör och orgel (Text av Th. Strömberg). Partitur kr. 1: 50. Kөрstämmer 0: 20.

David Wikander: Två koralmotetter:

Välsignat vare Jesu namn. Kr. 0: 25.

Sitt öga Jesus öppnat har. Kr. 0: 15.

Tre vackra julvisor har Svanfelt hämtat från Piae cantiones, bearbetat för fyrstämmig kör och försett med svensk text. Synd bara, att bearbetningen är hållen i något slags homofon kantionalstil, där ofta alltför stilfrämmande klanger inblandas.

Södermans Andliga sånger äro väl kända. Nödvändigheten av att som här utgiva tre därav kan dock ifrågasättas. I stil med de nutida liturgiska förnyelsesträvandena inom körmusiken äro dessa romantikens ädla blomster knappast.

Den blinde Carl Lundell tillhör både kronologiskt och ifråga om stilen den John Morénska generationen. Dess svagheter men också dess förtjänster utmärka även den tonsättning av Dav. 100de psalm, som här föreligger. Det skall vara en ätskilligt välutbildad kör, som kan exekvera denna hymn utan det »framstampande» av rytmen, som oundgängligen vill medfölja en körsång med dylik uppläggning i rytm och — trots figuration — homofoni.

Axel Bobergs Adventskantat är skriven för över trettio år sedan och kan följaktligen icke bedömas som en nyskriven komposition. Klyftan mellan denna kantat med dess nu förlegade stil och de tre »palestrina» sakerna på Nordiska musikförlaget är av väldiga mått.

Wikanders motetter äro välgjorda och intressanta i sedvanlig gedigen sättning. Lätta äro de dock icke, om man vill giva dem ett utförande, som ger tillbörlig rättvisa åt alla kompositionstekniska finesser, som gömma sig i stycken.

A. F. Lindblad: Om vinterkväll. Gammalt och nytt. Soli och kö-

rer med piano. *Körstämmor kr. 0:75.*

Sviten innehåller en del bekanta och av många omtyckta Lindblad-sånger i arrangemang för kör med soloinlägg och till pianoackompanjemang.

På Viktor Nordbergs Förlag, Västerås.

J. H. Roman: Davids Psalm 117. Bearbetad för kör, orkester och orgel av Vald. Söderholm. Körpartitur och stråkstämmor.

Söderholm har även på detta förlag utgivit en Roman-psalm, nämligen Davids 117 ps. Den egentliga psalmdelen är mestadels homofon, men när slutet av Gloria Patri: »— från evighet till evighet. Amen», inträder blir det föremål för en uttänjd polyfonbehandling, som är mer än dubbelt så lång som själva psalmen. Men intet ont i detta; hela psalmen är hurtigt skriven och rolig för sångarna att sjunga. De tillhörande stråkarna förhöja givetvis sångens festivitas i betydlig grad.

Daniel Olson: Kantat vid medeltida kyrkas återinvigning. Till text av Oscar Mannström komponerad för bl. kör, solo och orgel. Partitur.

En god och lätt utförbar sak av genomsnittskvalitet.

Fredrik Blennow (sättn.): I himmelen. Körkoral.
—: *Sig fröjde nu var kristen man.*

De trestämmiga körsättningarna — för allhelgonadagen och för påsk — äro habilt gjorda och förråda en god

insikt i förutsättningarna för en för sångarna intressant, för helheten verk-sam stämföring.

Valdemar Söderholm: Fem andliga sånger för bland. kör. Stabat mater för soli, stråkkvartett och orgel.

Vi tillbedja dig, o Kriste (3-stäm. damkör).

Dem, som slutat livets strid (4-stäm. bl. kör).

Hur fröjdar sig i templets fann (3-stäm. bl. kör).

Lovsjungen Herren, den kärleksrike (3-stäm. bl. kör).

12 koralmotetter för barnkör a cappella.

Valdemar Söderholm är ett av de nyaste namnen inom svensk kyrkomusik och samtidigt ett, som ger stora löften för framtiden. Redan hans första offentliggjorda körverk: Adventsmusik för kör, två violiner och orgel blev på alla håll synnerligen uppmärksammas. Från ungefär samma tid förefalla de fem andliga sångerna stamma. Det är Bachs figurativa körkoralstil som tjänat till förebild. En genomgående god stämföring kännetecknar samtliga satser. Med tonsättningen av den gamla passionssången Stabat mater (svensk text) försöker sig Söderholm ånyo, även här icke utan framgång, i den större stilen. Till grund för kompositionens alla strofer ligger samma melodi, som bearbetas i fyrstämmig sättnng, i trestämmig damkörs-d:o samt för barytonsolo, allt inlett, understött, interfolierat och avslutat av ibland obligata stråkkvartett-partier.

Med de följande tre a cappella-sångerna inträder en ny epok i tonsättarens utveckling. Den förut traditionella rytmen har nu blivit betydligt

mera frigjord, svävande, och melodiken även mera särpräglad, personlig — allt till fromma för textinterpretationen, som nu ligger på ett avgjort högre plan än tidigare. Dessa sånger synes vara med det värdefullaste i Söderholms produktion hittills.

De båda blandat trestämmiga sångerna: »Hur fröjdar sig» och »Lovsjungen Herren» äro icke så avancerade vare sig i rytm eller samklanger, men kännetecknas av en aktningsvärd stämförings-, ibland stämflättningskonst. Denna blir ännu större och mera fulländad i de 12 barnkörsmotetterna, som äro de hittills senaste av S:s alster. Hans sätt att handskas med den ingalunda lätta trestämmiga barnkörssatsen måste här betecknas som utomordentlig. Denna hantverkets kunnighet parad med den här återigen orädda rytmiska gestaltningen berättigar till de amplaste lovord. Man må livligt hoppas, att den unge tonsättaren oförtrutet går vidare på den väg, han redan så lyckosamt beträtt. Då har man anledning vänta sig kanske rentav ovanliga saker av honom.

På Edition Fazer, Helsinki.

Sulo Salonen: 10 små koralmotetter för blandad kör, op. 3.

Några av dessa motetter utfördes Nordiska Kyrkomusikermötet i Köpenhamn förliden sommar. För många mötesdeltagare blevo de till en av sammankomstens största musikaliska behållningar. När man fördjupar sig i dem förstår man bättre varför, ty det är icke blott en ovanlig skicklighet i den kontrapunktiska behandlingen av cantus firmus, som röjer sig i dessa småstycken utan även en levande inspiration som strålar ut från åtminstone de flesta av motetterna och som är den nödvändiga förutsättningen för

att dylik musik icke skall bli allenast en samling mekaniserade tonföljder. Det är att hoppas, att dessa koralmotetter få den stora spridning de mer än väl äro värda.

C. E. R.

För solosång.

Axel Hambræus: Fyra andliga sånger. Diakonistyprelsens bokförlag.

Av de fyra sångerna, delvis till texter av kompositören, förefaller den andra: Julnatten vid Betlehem, i sin tendens till folklig stil i text och sång, och den fjärde: Bibelns ord om de tio jungfrur i sin intressanta recitativstil med ett ariosoliknande mittelparti vara de bättre. I den senare när väl tonsättaren knappast någon övertygande syntes mellan melodiens ålderdomliga uttryckssätt och den ställvis romantiska harmoniken i beledsagningen, men det oaktat är sången en intressant bekantskap att göra.

Hildor Lundvik: 1. På rosor gå vi fram. Kr. 1:80.

2. Helgsmålsringning. Kr. 1:80.

3. Än en dag. Kr. 1:80.

Jacob Nyvall: En dunkel örtagård jag vet. Kr.

Josef Jonsson: Vi äro stoft i den Eviges hand. Kr. 1:50.

Samtliga på Nordiska musikförlaget.

Det är tre Ida Granquist-dikter, som Lundvik denna gång tonsatt. De små poemens intima karaktär återspeglas i den enkla, harmoniskt betonade musiken, som har sin för Lundvik sedvanliga stämmingsfulla prägel.

Den något mystiska Liedgrendikten

om den dunkla örtagården, upptagen i den nya psalmboken, har av J. Nyvall givits en musikaliskt dräkt, som sin folktonsliknande och samtidigt i viss mening korala melodiföring bär enkelhetens men också äkthetens prägel.

Josef Jonssons sång är väl icke

»kyrklig», d. v. s. lämpad för gudstjänstbruk men som sådan är den säkerligen ej heller menad. Dess konstnärliga halt är uppenbar, märkt som den är av Jonssons musikerpersonlighet i den expressiva textdeklamationen och den fint differentierade harmoniken.

C. E. R.

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenad tjänst ha utsetts:

i Västra Ryd, Östg., Carl Adolfson, Bjärka, Skara, i Od, Älb., Ola Persson, Grangärde, i Östra Emtervik, Värml., A. Nyström, S. Ny, i Östra Ryd, Östg., Ragnar Wallén, därstädes, i Västra Bitterna, Skb., Lennart Redbrant, Karlstad, I Långasjö, Kron., H. Wiberg, Kallamåla, Långasjö, i Ervalla, Örb., Kurt Josephson, i Stora Lundby, Boh., B. Härenstam, Malmön, i Tingås, Krb., Olof Olsson, Härlunda, i Hossmo, Kalm., R. Dorff, S:t Olof, i Skaftö, Boh., W. Gottlow, Pjätteryd, i Kvistbro, Örb., Sam. Larsson, Västermo, i Harads, Hbt., Valter Billfors, Nyåker, i Ripsa, Söd. B. Hanson, Jönåker, i Tävelsås, Kron., Alma Nilsson, Näshult.

Ton- och talkurs i Skara den 21—24 augusti, anordnad för präster av Kyrkosångens Vänner och Skara-kretsen av A. S. P. Kursens ledare var musikdirektör Ragnar Blennow, Astorp. Undervisning meddelades i tonbildning och talteknik, 8 tim.; liturgisk sång, 8 tim.; talövningar, 4 tim.; koralsång, 4 tim. Föredrag höllas av komminister E. H. Cederbom om Högmässan från

musikalisk synpunkt och om Vespergudstjänsten samt av komminister B. Bruce om Kyrkliga symboler. De tre första dagarna avslutades med aftonbön i domkyrkan, varvid utfördes completorium enl. Evang. Tidegård. Domkyrkoorganisten Ivar Widéen medverkade med en orgelkoral till inledningspsalmen. Onsdagens aftonbön fick karaktären av en bön för fred. Stiftsadj. G. A. Danell predikade vid detta tillfälle. Sista dagen hölls högmässa. — Antalet deltagare, samtliga sångare, utgjorde 15. — Utgifterna för kursen uppgingo till kr. 218:35. Inkomsterna, som inflöto genom deltagaravgifter, utgjorde kr. 56:25. Utgifterna kr. 162:10 delades av K. S. V. och A. S. P. — Vid avstutningen avtackades musikdir. Blennow hjärtligt, och man kom överens om att en repetitionskurs borde hållas ett annat år. — Dir. Blennow avslutade med följande ord: Ha vi fått musikens gåva, så bära vi, när vi frambära bön och tack, göra detta på ett värdigt sätt. Och vårt sinnelag bör vara i enlighet med vad psalmisten säger: Ack låt mig allenast få vara ett verktyg i Mästarens hand.

Torbjörntorp den 22 sept. 1939.

Erik H. Cederbom.